

Ni zipi dalili za vurugu za nyumbani na familia?

Kuna dalili zinazoweza kuashiria kuwa kuna mtu anapitia vurugu za nyumbani na familia. Zinaweza kuwa:

- › kuonekana kuogopa wapenzi wao au mtu wa karibu yao
- › kusimamisha kuona familia zao au marafiki, au kukatisha mazungumzo ya kwenye simu na wapenzi wao wanaowazunguka
- › kuonekana kutegwa au kushidwa kupata pesa zao au malii zao
- › kuzungumza na wapenzi wao kuhusu vivu wao, hasira au kuonyesha umilikaji
- › kusema kuwa wapenzi wao huwalazimisha kufanya mambo ya mapenzi
- › wamekuwa na hofu, kukata tamaa, kusikia kushindwa au kutojiamini
- › kuwa na majeraha ya kwenye mwili kama vile mikwaruzo, kuvunjika mifupa, uvimbe au kujikata, na kushidwa kutoa maelezo yanayojitosheleza
- › kuhofia kuacha watoto na wapenzi wao nyumbani.

Ni wapi pa kupata msaada

Dharura (Polisi au Gari la Wagojwa)

Sufuri Tatu (000)

Ikiwa mmojawapo yuko katika hatari ya haraka.

Laini ya wanawake ya masaa (DVConnect)

24 1800 811 811

1800 811 811

Msaada na ushauri wa siri kwa wanawake wanaopitia vurugu nyumbani.

Huduma ya Kusaidia Wanawake Wahamiaji

07 3846 3490

Ushauri na usaizidi kwa wanawake kutoka asili isiyo zungumza Kiingereza kuhusu vurugu za majumbani na familia na vurugu za kijinsia.

Laini ya kusaidia Wanaume (DVConnect)

1800 600 636

Msaada wa siri kwa wanaume wanaopitia matatizo ya uhusiano na matatizo ya familia.

Family and Child Connect

13 32 64

Huduma ya ushauri ya bure na siri kwa familia zenyewe watoto wanaohitaji msaada.

Ili kupata mkalimani katika lugha yako piga **13 74 68**.

**Kila mmoja
ana haki kujisikia
salama
nyumbani**

**Habari za kusaidia kujua vuruguza
nyumbani na familia na jinsi ya kutoa
msaada.**

www.qld.gov.au/domesticviolence

Nini maana ya vurugu za nyumbani na familia?

Vurugu za nyumbani na familia hutokea wakati mtu mmoja katika uhusiano anapotumia nguvu zake kuweza kumiliki, kutukana au kuogopesha mtu mwingine. Huchukua muundo wa aina mbalimbali na kutokea katika uhusiano mbalimbali, mara nyingi ndani ya familia (ikiwa ni pamoja na ndugu wa familia na mashemeji) au nyumbani.

Vurugu za majumbani na familia haziruhusiwi na zinaweza kuwa kosa la kushtakiwa Australia. Tamaduni haiwezi kutumika kama msamaha wa kufanya vurugu za nyumbani na familia.

Watoto wanaweza kuumizwa na vurugu za familia.

Je, wewe unaweza kufanya nini ili kusaidia mhusika

Ikiwa mtu unayemjua anaonyesha dalili za vurugu za nyumbani na familia, chukua hatua — unaweza kuwa wewe peke yako unayefanya. Msaada wako unaweza kufanya mabadiliko.

Kitu ambacho unatakiwa kukifanya:

- **Sikiliza** kile wanachokisema na kuamini kile wanachokuambia – usiwalalamikie.
- **Waulize** kuhusu tendo bayaa walilofanyiwa na sehemu ambayo ni salama na siri.
- **Wasaidie** kuelewa tendo la unyanyasaji linaweza kuwaathiri na watoto wao
- **Zungumza** kuhusu jinsi ya kuongeza usalama wao.
- **Toa** msaada wa vitendo kama kuangalia watoto au kupika chakula.
- **Heshimu** haki zao za kufanya maamuzi, hata kama hukubaliani nao.
- **Wasiliana** na huduma ya karibu ya vurugu za nyumbani na familia kwa ajiri ya ushaur wa jinsi ya kusaidia mtu huyo bila kujiweka wewe na mtu huyo hatalini.
- **Jiulize mwenyewe:** ‘je kitu ninachokifanya ni salama kwa mtu anayenyanyaswa?’

Ni kitu gani hufai kufanya:

- **Katika** hali ya vurugu za kimwili — unatakiwa kuita Polisi kwenye zzero tatu (000).
- **Weka wazi** eneo la muathirika au mpango wa jinsi ya kuepuka, hasa kwa mtu anayenyanyaswa, marafiki zake au familia.
- **Piga** moja kwa moja dalili za hatari za sasa.

Unaweza kufanya nini kusaidia jamaa yako

- **Jifuze** zaidi kuhusu aina ya vurugu za nyumbani na familia na kuweza kuelewa dalili za hatari.
- **Zungumza** kuhusu vurugu za nyumbani na familia and kuweza kuleta kwenye uwazi.
- **Tangaza** motisha za kuonyesha heshima kati ya wanaume na wanawake.
- **Tangaza** usawa wa jinsia katika jamii yako, dini na vilabu vya mipira.
- **Fanya** marafiki wanaofaa kwa tabia na mapito, familia na watu wa jamii wakati wakitoa vurugu au lawama za muathirika.

Ni muhimu kutafuta ushauri wa mtaalamu kama unafikiri kwamba kuna mtu ambaye ananyanyaswa.

Vurugu za nyumbani na familia zima madhara ya hatari ikiwa ni pamoja na kifo au madhara ya hatari.